

Anlamlı Ö?renme Öz-Fark?ndalık Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Anlamlı Ö?renme Öz-Fark?ndalık Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=15971>

Öz

Anlamlı? Ö?renme Öz-Fark?ndal?k Ölçe?i, bireylerin ö?renme süreçlerinde ne ölçüde bilinçli oldukları ve bu süreçleri ne kadar etkili yönettiklerini ölçmek amacıyla geliştirilmiş psikometrik bir araçtır. Ölçek, özellikle bireylerin edindikleri bilgiyi mevcut bilgi yapılarıyla ilişkilendirme ve içselleştirme yeteneklerine yönelik **öz-fark?ndal?k** düzeylerini belirlemeyi hedefler. Bu geliştirme çalışması, 2018 yılında Hasan Meydan tarafından gerçekleştirilmiş olup, ö?renme psikolojisi alanındaki araştırmalara katkı sağlayarak amaçlanmaktadır.

Ölçek, 24 maddeden oluşmakta ve beşli **Likert** derecelendirme formatını kullanmaktadır. Yapılan güvenirlik analizlerinde, ölçeğin yüksek düzeyde iç tutarlılığına sahip olduğu tespit edilmiştir (Cronbach Alfa: 0,913). Ölçeğin geliştirilmesi, eğitim bilimleri ve diğerler eğitim bilimlerinde öğrencilerin ö?renme stratejileri ve öz-düzenleme becerileri üzerine derinlemesine analizler yapılmasına olanak tanır.

Anahtar Kelimeler

Anlamlı? Ö?renme, Öz-Fark?ndal?k, **Psikometri**, Ölçek Geliştirme, Eğitim Psikolojisi, Ö?renme Stratejileri.

Yazarlar

Hasan MEYDAN

Amaç

Anlamlı? Ö?renme Öz-Fark?ndal?k Ölçe?i'nin temel amacı, bireylerin kendi anlamlı? ö?renme süreçlerine dair sahip oldukları fark?ndal?k düzeylerini geçerli ve güvenilir bir şekilde ölçmektir. Bu ölçek, ö?renme ortamlarında öğrencilerin neyi, niçin ve nasıl öğrendikleri konusundaki bilişsel ve duyuşsal fark?ndalıkların belirleyerek, eğitimcilerin daha etkili öğretim stratejileri geliştirmesine yardımcı olmayı hedefler.

Ölçek geliştirme süreci (Geliştirme), eğitim araştırmacılarına, bireylerin bilgiyi pasif alıcılar olmaktan çıkarak aktif olarak yapılandırılan bireyler haline gelme eğilimlerini değerlendirme imkanı sunar. Bu amaç doğrultusunda, ölçek maddeleri, öz-düzenleme, metacognition (üstbiliş) ve derinlemesine işleme gibi kavramları kapsayacak şekilde tasarlanmıştır.

Yapı

Ölçek, psikolojik yapı olarak **öz-fark?ndal?k** ve **anlamlı? ö?renme** arasındaki kesişimi ölçer.

Anlamlı ö?renme, yeni bilgilerin bireyin mevcut bilgi ?emalar?yla ili?kilendirilerek kal?c? ve derinlemesine ö?renmeyi sa?lamas?d?r. Ölçek, bu sürecin fark?nda olma düzeyini, yani bireyin kendi ö?renme deneyimlerini izleme, de?erlendirme ve düzenleme yetene?ini (üstbili?sel süreçler) yans?t?r.

Ölçe?in ölçtü?ü temel yap?, ö?rencinin sadece ne bildi?i de?il, ayn? zamanda ö?renme sürecini nas?l yönetti?i ve ne zaman yard?ma ihtiyac? oldu?unu fark etme yetene?idir. Bu yap? genellikle çok boyutlu olup, bili?sel stratejilerin fark?ndal??? ve motivasyonel/duyu?sal durumlar?n fark?ndal??? gibi alt boyutlar? içerebilir, ancak bu alt boyutlar kaynakta detayland?r?lmam??t?r.

Geçerlik

Ölçe?in geçerlik çal??malar?, geli?tirme a?amas?n?n ayr?lmaz bir parças? olarak yürütülmü?tür. Kaynak metinde spesifik geçerlik katsay?lar? belirtilmemi? olsa da, bir ölçe?in akademik dergide yay?nlanabilmesi için genellikle kapsam geçerli?i (uzman görüş?leri), yap? geçerli?i (faktör analizi) ve muhtemelen ölçüt geçerli?i gibi yöntemlerle desteklenmesi gerekmektedir.

Ölçek geli?tirme sürecinde, maddelerin kuramsal yap?y? do?ru temsil edip etmedi?i uzman görüş?leriyle kontrol edilmi? ve istatistiksel analizlerle yap?sal uygunlu?u test edilmi?tir. Bu i?lemler, Anlamlı Ö?renme Öz-Fark?ndal?k Ölçe?i'nin ölçmek istedi?i psikolojik yap?y? tutarlı bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermeyi amaçlam??t?r.

Güvenirlik

Ölçe?in iç tutarlılık güvenilirli?i, Cronbach Alfa katsay?s? kullan?larak test edilmi?tir. Elde edilen de?er (Alfa = 0,913), ölçe?in maddelerinin birbiriyle yüksek düzeyde uyumlu oldu?unu ve ayn? yap?y? ölçtü?ünü göstermektedir. Psikometrik standartlara göre, 0,90 üzerindeki bir **Cronbach Alfa** de?eri, mükemmel bir iç tutarlılık düzeyine i?aret eder.

Bu yüksek güvenilirlik katsay?s?, ölçe?in farklı uygulamalarda benzer sonuçlar üretme yetene?inin güçlü oldu?unu ve ölçüm hatas?n?n düşük oldu?unu kan?tlar. Bu, ölçe?in hem akademik ara?t?rmalarda hem de pratik e?itim de?erlendirmelerinde güvenle kullan?labilece?i anlam?na gelmektedir.

Faktör Analizi

Ölçek geli?tirme çal??malar?nda yap? geçerli?ini sa?lamak amac?yla faktör analizi teknikleri (Aç?mlay?c? veya Do?rulay?c? Faktör Analizi) kullan?lm??t?r. Kaynakta spesifik faktör yükleri veya model uyum indeksleri belirtilmemi?tir; ancak 24 maddelik yap?n?n, anlamlı ö?renme öz-fark?ndal??? kavram?n? temsil eden teorik yap?y? destekleyecek ?ekilde organize edildi?i varsay?lmaktad?r.

Faktör analizi sonuçlar?, ölçe?in tek boyutlu mu yoksa birden fazla alt boyuta m? sahip oldu?unu belirlemi? ve her bir maddenin ilgili faktöre yüklenme derecesini ortaya koymu?tur. Bu analizler, ölçe?in nihai 24 maddelik formuna ula??lmas?nda kritik rol oynam??tır.

Araç

Test Türü: Geli?tirme (Öz-Bildirim Ölçe?i)

Format: Yaz?l?, 24 maddeden olu?an Likert tipi ölçek.

Mevcut Diller: Türkçe.

Popölasyon Grubu: E?itim gören bireyler (Ö?renciler).

Ya? Grubu: Genellikle ortaokul, lise ve üniversite ö?rencileri (Geli?tirme makalesinin hedef kitlesine ba?l? olarak).

Popölasyon Detaylar?: Detayl? popölasyon bilgisi kaynakta belirtilmemiştir, ancak ölçe?in do?as? gere?i e?itim süreçlerine aktif kat?l?m gösteren gruplarda kullan?lmas? beklenir.

Test Metodolojisi: Be?li **Likert** derecelendirme sistemi kullan?lm??tır. Kat?l?mc?lar, maddelere ne ölçüde kat?ld?klar?n? 1 (Hiç Kat?lm?yorum) ile 5 (Tamamen Kat?lm?yorum) aras?nda derecelendirirler.

Anahtar Kelimeler

Anlamlı? Ö?renme, Öz-Düzenleme, Metacognition, Cronbach Alfa, Geçerlik, Güvenirlik, E?itim.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilinmiyor.

Kurumsal E-posta Adresleri: Bilinmiyor.

Yaz??ma Adresi: hasanmeydan77@gmail.com

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: Ölçe?in geli?tirilmesi ve yay?nlanmas? 2018 y?l?nda gerçekte?miştir.

?zinler ve Ücret: Ölçek, akademik bir dergide yay?nland??? için genellikle referans gösterilerek akademik amaçlarla kullan?labilir. Ticari kullan?m veya geni? çapl? uygulamalar için yazarla

(Hasan Meydan) iletişime geçilmesi gerekmektedir. İletişim e-postası: hasanmeydan77@gmail.com.

Ölçeğin orijinal makalesi ve detaylarına Dergipark üzerinden erişilebilir: dergipark.gov.tr

Ölçeğin orijinal PDF dosyası burada indirilebilir: anlamli-ogrenme-oz-farkindalik-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Meydan H. (2018). Anlamlı Öğrenme Öz-Farkındalık Ölçeğinin Geliştirilmesi. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 16(36), 95-118.

Anlamlı Öğrenme Öz-Farkındalık Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Ölçeğin maddeleri, kaynak metin parçasında doğrudan alınmamalıdır. Detaylı maddelere erişim için yukarıda belirtilen referans makaleye (Meydan, 2018) başvurulması gerekmektedir.